

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Górásza a členov senátu JUDr. Vladimíra Maguru a JUDr. Sone Mesiarkinovej, v exekučnej veci oprávnenej: **V.Z.P.,a.s.**, M.X., vo veci týkajúcej sa pobočky v N.Z., proti povinnému: **M.P., s.r.o.**, D.X., N.Z., IČO: X., o vymoženie 8 058,- Sk s príslušenstvom, ktorá vec sa viedla na Okresnom súde Nové Zámky pod sp.zn. 13 Er 71/2003, o dovolaní povinného proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 28. apríla 2006 sp.zn. 7 CoE 19/2006, takto

r o z h o d o l :

Uznesenie Krajského súdu v Nitre z 28. apríla 2006 sp.zn. 7 CoE 19/2006 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Nitre (odvolací súd) uznesením z 28. apríla 2006 sp.zn. 7 CoE 19/2006 zastavil konanie o odvolaní povinného proti uzneseniu Okresného súdu Nové Zámky (exekučný súd) z 10. februára 2006 č.k. 13 Er 71/2003-14, ktorým zamietol návrh povinného na zastavenie exekúcie. Rozhodol tak podľa § 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov z dôvodu, že povinný napriek výzve súdu v určenej lehote nezaplatil súdny poplatok za odvolanie.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu povinný podal dovolanie. Navrhol napadnuté rozhodnutie zrušiť z dôvodu, že jeho vydaním sa mu odňala možnosť konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p., z ktorej vady konania vyvodil aj prípustnosť

svojho mimoriadneho opravného prostriedku. Uviedol, že konanie o jeho odvolaní nemalo byť zastavené, pretože súd prvého stupňa už začal konať vo veci samej (§ 10 ods. 2 písm. a/ zákona č. 71/1992 Zb.). Naostatok súdy nižších stupňov pochybili, ak mali za to, že podal návrh na zastavenie exekúcie. Podaním zo 6. februára 2006 sa dovolával iba premlčania práva oprávnenej, zastavenie konania nenavrhol; predpokladal, že exekučný súd zastaví exekúciu aj bez návrhu (§ 58 Exekučného poriadku). Keďže tu nebol návrh na zastavenie exekúcie a exekučný súd v skutočnosti zastavil exekúciu bez návrhu, súdny poplatok za odvolanie nemal byť vyrubený.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.), skúmal najskôr, či je tento opravný prostriedok vôbec prípustný, pretože podľa § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu len pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. Ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 O.s.p.). Proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo uznesenie súdu prvého stupňa potvrdené, je dovolanie prípustné vtedy, ak v ňom odvolací súd vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 239 ods. 2 písm. a/ O.s.p.), alebo ak ním bolo potvrdené buď uznesenie súdu prvého stupňa o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia (§ 239 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) alebo uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Dovoláním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nemá znaky vyššie uvedených uznesení. Odvolací súd zastavil odvolacie konanie a vo svojom uznesení nevyslovil, že je proti nemu dovolanie prípustné. V danej veci nejde ani o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia a ani o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných vád uvedených v § 237 O.s.p. (§ 242 ods. 1 O.s.p.), neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale sa komplexne zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z vád vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti byť účastníkom konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania súdom nesprávne obsadeným). Treba zdôrazniť, že ustanovenie § 237 O.s.p. nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný. Ak je teda konanie postihnuté niektorou z vád vymenovaných v tomto ustanovení, možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým dovolanie nie je inak prípustné.

Procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a písm. g/ O.s.p. povinný nenamietal a v dovolacom konaní ich existencia nevyšla najavo. Prípustnosť dovolania povinného preto z týchto ustanovení nemožno vyvodíť. Pri skúmaní prípustnosti dovolania sa potom dovolací súd zamerl osobitne na okolnosti povinným namietané v dovolaní.

Podľa § 237 písm. f/ O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom. Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu znemožňujúci účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z obsahu spisu zistil, že odvolací súd výzvou (vzor O.s.p. č. 4a) z 24. marca 2006 (č.l. 24 spisu) vyzval povinného na zaplatenie súdneho poplatku za odvolanie v lehote 10 dní od doručenia výzvy, pod následkom zastavenia odvolacieho konania. Povinný prevzal výzvu osobne dňa 3. apríla 2006, ale súdny poplatok za odvolanie v súdom určenej lehote nezaplatil. Na to odvolací súd vydal uznesenie o zastavení odvolacieho konania v dôsledku nezaplatenia súdneho poplatku v lehote 10 dní odo dňa doručenia výzvy. Tento jeho postup nebol správny.

Ustanovenie čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je vyjadrením základného práva účastníka konania domáhať sa súdnej ochrany. Tento článok ústavy je primárnou ústavnou bázou pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany. Zároveň je možné v zmysle čl. 51 ods. 1 ústavy domáhať sa práv podľa čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú, pričom však v súlade s čl. 152 ods. 4 ústavy musí byť výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov v súlade s ústavou a súčasne v zmysle čl. 154c ods. 1 ústavy majú príslušné medzinárodné zmluvy vrátane Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd prednosť pred zákonom, ak zabezpečujú väčší rozsah ústavných slobôd (I ÚS 22/03).

Z uvedeného vychádzal aj Ústavný súd Slovenskej republiky, ktorý vo svojom uznesení z 11. apríla 1995 sp. zn. I ÚS 18/1995 uviedol, že pri výklade a uplatňovaní zákonov (rovnako ústavných zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov) treba postupovať tak, aby boli v súlade s ústavou (čl. 152 ods. 4 ústavy). Preto nie je možné ani Zákon o súdnych poplatkoch (zák. č. 71/1992 Zb. v znení neskorších predpisov) uplatňovať tak, aby došlo k porušeniu ústavnoprosedného princípu právnej ochrany pred súdmi, kde platí rovnosť všetkých účastníkov, len z dôvodu legislatívnej nejasnosti textu, ktorú možno odstrániť výkladom v zmysle čl. 152 ods. 4 ústavy.

Z uvedeného vyplýva, že výklad a používanie jednotlivých ustanovení zákona č. 71/1992 Zb. v znení neskorších predpisov, vrátane súvisiacich ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, musí v celom rozsahu rešpektovať základné právo účastníkov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje za potrebné uviesť, že všeobecný súd musí vykladať a používať uvedené ustanovenia v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu. Interpretáciou a používaním tohto ustanovenia nemožno obmedziť základné právo na súdnu ochranu bez zákonného podkladu. Pritom do práva na súdnu ochranu je potrebné nepochybne zahrnúť aj oprávnenie účastníka konania domáhať sa preskúmania rozhodnutia súdu v inštančnom konaní.

Z ustanovenia § 1 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. vyplýva, že súdne poplatky sa vyberajú za jednotlivé úkony alebo konania súdov, ak sa vykonávajú na návrh a za úkony orgánov

štátnej správy súdov a prokuratúry uvedené v Sadzobníku súdnych poplatkov a poplatku za výpis z registra trestov, ktorý tvorí prílohu tohto zákona.

Podľa § 2 ods. 4 zák.č. 71/1992 Zb. v odvolacom konaní je poplatníkom ten, kto podal odvolanie, pri dovolaní ten, kto podal dovolanie.

Podľa § 5 ods. 1 písm. a/ zákona č. 71/1992 Zb. poplatková povinnosť vzniká podaním návrhu, odvolania a dovolania alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom navrhovateľ, odvolateľ a dovolateľ.

Z ustanovenia § 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. v znení do 30. júna 2007 vyplýva, že ak nebol zaplatený poplatok splatný podaním návrhu na začatie konania, odvolania alebo dovolania, súd vyzve poplatníka, aby poplatok zaplatil v lehote desiatich dní od doručenia výzvy; ak aj napriek výzve poplatok nebol zaplatený v lehote, súd konanie zastaví. O následkoch nezaplatenia poplatku musí byť poplatník vo výzve poučený.

Podľa § 10 ods. 3 zákona č. 71/1992 Zb. v znení do 30. júna 2007 príslušný súd zruší uznesenie o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku, ak poplatník zaplatí súdny poplatok do konca lehoty na podanie odvolania.

Na konanie vo veciach poplatkov, ak tento zákon neustanovuje inak, platí primerane Občiansky súdny poriadok (§ 14 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. v znení do 30. júna 2007).

Podľa § 211 ods. 2 O.s.p. v znení účinnom do 30. júna 2007, odvolací súd odstraňuje vady odvolania vrátane výzvy na zaplatenie súdneho poplatku.

Pri interpretácii vyššie citovaných zákonných ustanovení treba mať na zreteli, že uvedené právne normy nemožno vykladať izolovane, resp. samostatne, ale v ich vzájomnej súvislosti a so zreteľom na ich súlad s Ústavou Slovenskej republiky, a na medzinárodné zmluvy, ktorými je Slovenská republika viazaná.

Z ustanovenia § 211 ods. 2 O.s.p. v znení do 30. júna 2007 vyplýva, že vadu odvolania spočívajúcu v nezaplatení súdneho poplatku za odvolanie (ktorý sa stal splatným podaním odvolania) odstraňuje odvolací súd tým, že odvolateľa vyzve na zaplatenie súdneho

poplatku. To znamená, že jediným úkonom odvolacieho súdu smerujúcim k odstráneniu tejto vady je len predmetná výzva. Nemožno súčasne vyvodit', že odvolací súd je oprávnený aj zastaviť odvolacie konanie v prípade, ak súdny poplatok za odvolanie nebol zaplatený. Na tomto závere nemení nič ani ustanovenie § 12 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb., ktoré ustanovuje, že za orgán oprávnený rozhodovať vo veciach poplatkov sa považuje ten, ktorý je oprávnený vykonať poplatkový úkon. Rozhodovaním o súdnych poplatkoch v zmysle tohto zákonného ustanovenia je rozhodovanie spojené s vymáhaním súdneho poplatku, s jeho vrátením, resp. vrátením jeho preplatku a podobne; za takéto rozhodovanie však nemožno považovať aj rozhodovanie o zastavení odvolacieho konania pre nezaplatenie súdneho poplatku ako následku nesplnenia si poplatkovej povinnosti.

Vyššie uvedenému výkladu nasvedčuje aj znenie § 10 ods. 3 zákona č. 71/1992 Zb., ktoré príslušnému súdu umožňuje zrušiť uznesenie o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku, ak ho poplatník zaplatí do konca lehoty na podanie odvolania. Z tohto zákonného ustanovenia celkom jednoznačne vyplýva, že proti uzneseniu o zastavení konania môže účastník konania – poplatník - podať odvolanie alebo zaplatiť súdny poplatok.

Z uvedeného podľa dovolacieho súdu vyplýva jednoznačný záver, že o zastavení konania (hoci aj odvolacieho) z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku mal rozhodnúť súd prvého stupňa.

So zreteľom na uvedené dovolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že ak následne po bezvýslednom uplynutí lehoty na zaplatenie súdneho poplatku priamo odvolací súd bez toho, aby vec vrátil súdu prvého stupňa na rozhodnutie o zastavení konania, vydal vo veci uznesenie o zastavení odvolacieho konania v dôsledku nezaplatenia súdneho poplatku za odvolanie, zaťažil konanie vadou uvedenou v ustanovení § 237 písm. f/ O.s.p. a odňal povinnému možnosť konať pred súdom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil (§ 243b ods. 1 O.s.p.) a podľa § 243b ods. 2 mu vec vrátil na ďalšie konanie.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. júla 2008

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: